

Міністерство освіти і науки України
Державний університет телекомунікацій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державного університету
телекомунікацій

“18” 06 2014 року № 290

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційне навчання
в Державному університеті телекомунікацій

Розглянуто та затверджено на засіданні
Вченої ради Державного університету

«23» 05 2014 року

Київ – 2014р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання (далі - Положення) Державного університету телекомуникацій (далі – Університет) є нормативним документом, який регламентує організацію процесу дистанційного навчання в Університеті.

1.2. Положення розроблене відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 року та інших нормативно-правових актів в галузі вищої освіти.

1.3. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:
асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому механізми розміщення (обміном) текстової, графічної

та (або) відео-, аудіо- інформації, використовуючи веб-технології, електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі електронні (дистанційні) курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу в Університеті, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі

веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (учень, вихованець, студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

2. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації (післядипломна освіта) кадрів за дистанційною формою навчання здійснюються в Університеті за ліцензованими, акредитованими (атестованими) напрямами підготовки (спеціальностями).

2.3 Електронні курси, що використовуються в Університеті для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, проходять перевірку.

2.4. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення денної, вечірньої, заочної, індивідуальної та екстернатної форм навчання можуть використовуватись в Університеті за наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.5. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі Університету приймається Вченом радою Університету та наказом ректора Університету.

3. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Учасниками навчального процесу, що відбувається за дистанційною формою навчання, є:

- працівники Університету, що забезпечують навчальний процес, у тому числі науково-педагогічні працівники (далі – викладачі), а також адміністративно-управлінський, інженерно-технічний та допоміжний персонал (системні адміністратори, програмісти та інші);
- фахівці з інформаційних технологій, адміністратори дистанційного навчання, інженерно-технічні працівники, методисти, лаборанти тощо (далі – персонал);
- особи, які навчаються.

3.2. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основною формою організації навчального процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

3.3. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

3.4. Лекція, консультація, семінар проводяться із особами, які навчаються, дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, шляхом передачі текстової, графічної та (або) відео-, аудіо- інформації.

3.5. Отримання навчальних матеріалів для підкріplення всіх видів навчальних занять, спілкування між учасниками дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею текстової, графічної та (або) відео-, аудіо- інформації у синхронному або

асинхронному режимі.

3.6. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі.

3.7. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно.

3.8. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі.

3.9. Практична підготовка осіб, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою в Університеті програмою.

3.10. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в Університеті включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші визначені в Університеті контролі знань, умінь та навичок, набутих студентом, учнем (вихованцем), слухачем у процесі навчання.

Усі контрольні заходи в Університеті можуть здійснюватись дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації особи, яка навчається, або очно.

3.11. Державна атестація осіб, які закінчують Університет за дистанційною формою навчання, здійснюється згідно з статтею 7 Закону України «Про вищу освіту».

4. Особливості організації навчального процесу з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. В Університеті при організації навчального процесу за будь-якою формою навчання, технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

5. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів, електронних (дистанційних) курсів навчального плану/навчальної програми підготовки;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

5.2. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти Університету, в яких організована дистанційна форма навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання. Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання – сертифікатом про підвищення кваліфікації.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання в Університеті може включати:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференцій (відеоконференційну апаратуру тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів та електронних (дистанційних) курсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між

суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

– інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-середовища дистанційного навчання і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

– програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке може бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

5.4. Веб-ресурси та електронні (дистанційні) курси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- мультимедійні лекційні матеріали та (або) презентації до лекцій;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

5.5. Для здійснення дистанційного навчання Університет забезпечує визначені приміщення, матеріально-технічне обладнання, інше майно, що знаходиться на балансі Університету.

6. Фінансові відносини в сфері дистанційного навчання

6.1. Фінансування в системі дистанційного навчання здійснюється за рахунок коштів: державного бюджету; фізичних та юридичних осіб, які вносять плату за навчання; виконання господарчих договорів; отриманих грантів; добровільних внесків і пожертв; інших надходжень, що не заборонені чинним законодавством.

6.2. Фінансово-правові відносини між Університетом, організаціями та установами в сфері дистанційного навчання здійснюються відповідно до двосторонніх або багатосторонніх договорів.

7. Міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання

7.1. Головними напрямами міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання для Університету є:

- участь у проектах і програмах, що спрямовані на входження системи дистанційного навчання України у світову освітню систему з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти, зокрема створення міжнародних віртуальних університетів, до складу яких входять навчальні заклади різних країн;
- участь у проектах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у дистанційному навчанні, у європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;
- проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;
- надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;
- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів навчальних закладів з іноземними партнерами.

7.2. Університет має право здійснювати міжнародне співробітництво в сфері дистанційного навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до чинного законодавства.

8. Інші положення

Зміст Положення може змінюватися встановленим порядком відповідно до змін нормативно-правової бази в галузі вищої освіти щодо дистанційного навчання.